

Mbangj bi, Cinz Yungsuh caen ndaej di cienz, cawz cienz vafeiz, meizdanq caeuq cienzhong, canh miz ngeih samcib fanh. Hoeng, miz bi ndeu, dingqnaeuz de buenq mbawien, loem seuqswd, lienz gij cienz gag ndaem ien ndaej goj loem liux, mehyah youh daej youh nauh dai, hawj de caen guh mbouj baenz yiengh. Bihaenx gou dauq ranz gvaq cieng, youq bakmbanj bungz raen de, de cingq hai bak eu fwen:

Gwn manh gya hing feih manhsaeng,
Gaiq oij dwk dangz diemzsubsub.
Dahnengx gyaeundei naj hausag,
Daeggo gag yawj gag simvueng.

Gou caeuq de naez: "Mwngz gvaq ndaej cwxciah ha." De naez: "Gvaqyinx ndwi." Gou cam de: Bineix mwngz guh mbouj swnh? De ngaekngaek gyaeuj, doq youh bibi gyaeuj naez: "Vunz mbouj rox habhoz, caen boihseiz raixcaix!"

3

Daengz gvaq cieng, gyoengqvunz gvenq bae aen ranz goenggya ndaw mbanj naengh. Ranz goenggya seizneix gaenq bienqbaenz ranz seivunz ranz Liuz Gijgvanh, aen gvaengxyaq ranz hix mbouj dwg yiengh gaxgonq lo. Gaxgonq, ranz goenggya ronghsagsag, cawzle sam aen ranz hung haeujok, lijmiz aen ranz gaujien daihgya yungh caeuq aen gyanghongh gvangqlangh raixcaix ndeu. Gyoengqvunz gwn haeux sat gyaez bae ranz goenggya gangjgoj, gyaez youq gizhaenx yoeg bouxcoz doxbanj, doxiuj hanz beiij rengz, gyaez comz lwnh gij deng loek aenbiengz. Reihnaz faen daengz ranz le, ranz ndoq ndaw mbanj Liuz Denhyouj hix couhdwg daxboh Liuz Gijgvanh aenvih ranzhaz loemqlak, mbouj miz dieg youq, secangj Liuz Denhhaj gietdingh hawj ranz gyoengqde buen haeuj ranz goenggya bae youq, song fungh ranz haeujok vunz youq, fungh ndeu ciengx vaiz max. Ranz goenggya bienqbaenz ranz seivunz le, gyoengqvunz lijdwg gvenq bae gizhaenx naengh, itcig daengz seizedneix lij dwg yienghneix.

"Yinj lauxsae daeuj lo." Gou caengz hamj haeuj gyanghongh ranz Liuz Gijgvanh, miz vunz singhunq naez. Gou gaxgonq guh lauxsae, gyoengqvunz seizedneix lij heuh gou "Yinj lauxsae". Gou mbon ien ndaw daeh okdaej, ngamq yaek faen, cix yawraen haujlai bouxcoz gou mbouj roxnaj.

"Cit diuz ndeu." Gou naez.

Boux najseng iet fwngz raeb aeu, hix mbouj naez gyo' mbaiq. Gou dingqnyi dajhojgih ndaw fwngz gyoengqde yiengj "ga ga ga".

"Mbouj roxnaj ba?" Yinj Yungcunh nienzgeij hung gvaq gou di riu naez.

"Caen mbouj roxnaj." Gou guhriu

有些年景，陈用书的确挣了些钱，除却化肥、煤炭钱和点工费用，二三十万是有保障的。不过，有一年，听说他倒卖烟叶，亏得一塌糊涂，连自己种烟所得的钱也赔了进去，老婆一哭二闹三上吊，着实把他收拾得不成样子。那年我回家过年，在村口遇上他，他正扯着嗓子唱山歌：

辣子辣子又放姜，
甘蔗甜甜又放糖。
妹妹又白又擦粉，
哥哥越看越心慌。

我对他说：“你这日子过得逍遥啊。”他说：“穷逍遥而已。”我问他：“今年你不太顺当？”他点了点头，旋即又摇摇头说：“人不知足，哪有不日霉的！”

3

到了年关，人们都习惯到村里的“老公房”待着去。老公房现在已经变成村民刘启宽家的私人住宅，房屋结构也不是原来的样子了。以前，老公房很气派，除了三个进出的大房子，还有一所公用的烟叶烘烤房和一个非常宽敞的坝子。人们总喜欢在吃完饭以后去老公房议论天气和时事，喜欢在那里怂恿年轻人通过摔跤、扭扁担比力气，喜欢扎堆说人间的是非。土地下户后，村里的穷人家刘天友也就是刘启宽的父亲因为草房塌了，没地方居住，社长刘天海决定让他们家搬到公房里来，两个进出的房间住人，一个进出用来喂养牛马。公房变成私房以后，人们还是习惯到那个地方待着去，这个习惯一直持续到现在。

“尹老师来了。”在我还没有踏进刘启宽家院坝的时候，有人大声说。我之前是教师，人们对我“尹老师”的称呼一直保持到现在。我从口袋里掏出香烟，刚要开始发，却发现很多年轻人我都不认识。

“吃一支。”我说。
陌生人伸手接过，也没说谢谢。我听见他们手里的打火机“咔咔”地响。

“不认识吧？”年龄比我稍大一些的尹用春笑笑说。
“还真不认识。”我开玩笑说，“应该都是本生产队的吧？”
“都是。”尹用春逐一向我介绍他们，让我知道谁的父亲是谁、谁的儿子。

“大家都非常支持烤烟产业嘛。”我的意思是，居然没有一个人不会抽烟。

那些穿着时髦，留着卷发或黄毛的年轻人，有的笑笑，有的随声附和说一两句话。尹用春又向他们介绍我，说我是湾子头老辈子，以前是教师，现在是干部。又对我说，“这些小辈小时候你没见过，你那时也不肯回家；现在你经常回来，他们又不常在家里。所以不认识是正常的事。”

那些年轻人，和我的堂弟一般大，和我的侄子们一般大。我的堂弟和侄子们，我一年也难得见他们一次。有时候，某个堂弟或侄子在年关结婚，办酒席时，我亲自到了场，很热闹，新娘也新得很、漂亮得很。但第二年我回家，他们从远方回来时，又变成了一个人。

“你媳妇呢？”我问。
“唉！”叹气之后，说，“丢了。”
“问：‘怎么丢的？’
“说：‘不小心丢的。’
“你就不能小心一点？”
“没办法，兜里没钱，日子不好过，人家就走了。”
有上了年岁、在外面打工时间较长的人插话说：“她们刷小视频，刷着刷着就不见了。”
又有人插话：“这小视频要害死人的。”
关于小视频的“毒鸡汤”效应，我不只听一个人说起过。我有一个堂弟，三年内结了三次婚，每次从远方回来，都会换一个女友。他讲：“小视频说，你不能把我当公主，就不配拥有我。天啦，我又不是王子，怎么养得起公主呢？不过，丢了就重新找一个嘛，常丢常新。”关键是，他说这话的时候，还不笑。

naez, “wnggai cungj dwg vunz swnghecanjdui raeuz ba?”

“Cungj dwg.” Yinj Yungcunh baenz boux baenz boux lwnh gyoengqde hawj gou rox, hawj gou rox daxboh byawz dwg byawz, byawz dwg lwg byawz.

“Caezgya cungj haeujcoengh ndaem ien ma.” Eiqsei gou dwg, gawqyienz bouxboux rox cit ien.

Doengh gij bouxcoz ndangdaenj seizhwng, byoem gozgwd roxnaez henjrwd haenx, mbangj boux riuriu, mbangj boux gaen gangj song sam coenz. Yinj Yungcunh youh lwnh gyoengqde rox gou, naez gou dwg banlaux Vanhswjdouz, gaxgonq dwg lauxsae, seizneix dwg ganbu. Youh caeuq gou naez, “doenghij bannomj neix mwh iq mbouj raen mwngz gvaq, mwngz seizedneix hix mbouj ei dauq ranz; seizedneix mwngz ciengzseiz dauqma, gyoengqde youh mbouj ciengzseiz youq ranz. Ndigah mbouj roxnaj dwg saeh cingqiengz.”

Doenghij bouxcoz haenx, caeuq nuengxdangz gou hung doxdoengz, caeuq gyoengq lan gou hung doxdoengz. Nuengxdangz caeuq gyoengq lan gou, gou daengx bi hix nanz ndaej raen gyoengqde baez ndeu. Mbangjbaez, miz saek boux nuengxdangz roxnaez lan youq gvaq cieng gietvaen, mwh guhlauj, gou daeuj, nauhyied dangqmaz, bawxmoq hix moq dangqmaz, gyaeundei dangqmaz. Hoeng bi daihngeih gou dauq ranz, mwh gyoengqde daj dieggyae dauqma, youh seizedneix lingh bouxvunz.

“Yah mwngz ne?” Gou cam.

“Ai!” Danqhei le, naez, “doek lo.”

Cam: “Guhlawz doek?”

Naeuz: “Mbouj siujsim doek.”

“Mwngz siujsim di mbouj ndaej ha?”

“Mbouj miz banhfap, ndaw daeh mbouj miz cienz, ndwenngoenz gvaq hoj, vunz couh deuz lo.”

Boux ndaej nienzgeij, youq rog dajhong haemq nanz cabbak naez: “Gyoengqde yawj sibinz dinj, yawj dwk yawj dwk couh mbouj raen lo.”

Youh miz vunz cab naez: “Sibinz dinj neix yaek hah dai vunz.”

Mizgven sibinz dinj dwg “danggaeqdoeg”, gou mbouj dan dingq boux ndeu gangj gvaq. Gou miz boux nuengxdangz ndeu, sam bi gietvaen sam baez, baezaengz daj dieggyae dauqma, cungj vuenh dahyoux ndeu. De naez: “Sibinz dinj naez, mbouj aeu gou guh gunhcuj, couh mbouj hab miz gou. Mbwn ha, gou youh mbouj dwg lwgguengz, guhawz ciengx ndaej hwnj gunhcuj ne? Mboujgvaq, vut bae couh youh caiq ra boux, ciengzseiz vut ciengzseiz moq.” Youqgengz dwg, mwh de gangj coenz vah neix, lij mbouj riu.